

виникнути через те, що останній можливо діяв неправомірно та незаконно і всі докази по провадженню, зібрані у такий спосіб є недопустимими.

Список використаних джерел: 1. Постанова Колегії суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду у Верховного Суду від 1 лютого 2018 року. Провадження № 51-230 км 18. URL: https://protocol.ua/ru/dlya_oglyadu_mistsya_vchinennya_zlochynu_uhvala_slide_hogo_suddi_ne_potribna_verhovniy_sud/ (дата звернення 06.10.2019). 2. Ухвала Колегії суддів судової палати у кримінальних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 21 жовтня 2015 року. Провадження № 5-1944 км 15. URL: [https://protocol.ua/ua/sud_viznav_nedopustimim_dokazom_protokol_oglyadu_mistsya_podii_ta_vipravdav_pidsudnogo_na_pidstavi_p_3_ch_1_st_284_kpk_\(vssu_sprava_5_1944km15\)/](https://protocol.ua/ua/sud_viznav_nedopustimim_dokazom_protokol_oglyadu_mistsya_podii_ta_vipravdav_pidsudnogo_na_pidstavi_p_3_ch_1_st_284_kpk_(vssu_sprava_5_1944km15)/) (дата звернення 06.10.2019). 3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Кодекс України, Закон, Кодекс від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст. 88. (дата звернення 06.10.2019) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

УДК 343.14 (477)

Руслан Павлович ЧИЧА,

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального процесу та організації досудового слідства Харківський національний університет внутрішніх справ

ДІЗНАВАЧ, ЯК ОКРЕМИЙ СУБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Кримінальний процесуальний кодекс України передбачає окрему форму досудового розслідування – дізнання. Інститут дізнання в кримінальному процесі було передбачено, в рамках реформування сфери кримінального судочинства, ще в 2012 році. Але в силу різних причин, до теперішнього часу, не прийнято відповідних змін до кримінального законодавства, які дозволять реалізувати запропонований механізм дізнання на практиці. Так, 22.11.2018 року прийнято Закон № 2617-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо

спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень», що повинен почати працювати з 01.01.2020 року, який передбачає, окрім низки змін, появу дізнавача, як окремого суб'єкта кримінальних процесуальних правовідносин. Відповідно до запропонованих змін у статтю 3 КПК України, дізнавач - службова особа підрозділу дізнання органу Національної поліції, органу безпеки, органу, що здійснює контроль за додержанням податкового законодавства, органу Державного бюро розслідувань, у випадках, установлених Кодексом, уповноважена особа іншого підрозділу зазначених органів, які уповноважені в межах компетенції, передбаченої Кодексом, здійснювати досудове розслідування кримінальних проступків. Крім того, в КПК з'являється такий суб'єкт, як керівник органу дізнання і відповідно, органи дізнання що відносяться до органів досудового розслідування. Якщо вивчити історію розвитку органів досудового розслідування, то можна сказати про те, що в свій час органи дізнання і дізнавач вже існували в кримінальному судочинстві України. Так, дізнання передбачалося Статутом кримінального судочинства Російської імперії від 20 листопада 1864 року і здійснювалося під керівництвом прокурора поліцією і жандармами та мало характер оперативно-розшукової діяльності, результати якої не використовувалися під час судового розгляду. В радянські часи дізнання набуває характеру процесуальної діяльності, а особа яка його здійснює – дізнавач, стає повноправним суб'єктом кримінального процесу, що відповідно було відображено в КПК УРСР 1922 та 1927 років. КПК України 1961 року передбачав участь у досудовому розслідуванні особи, яка проводить дізнання, хоча окремого визначення цього поняття та окремого переліку прав і обов'язків цього суб'єкта не встановлював. До 1993 року дізнання проводилося як розслідування, в повному обсязі, з можливістю направлення матеріалів до суду, після, дізнання трансформувалося в початкову форму розслідування кримінальних справ. Такі зміни привели до зменшення повноважень та зміни процесуального статусу особи, яка проводить дізнання. Реформування кримінального судочинства, що ознаменувалося прийняттям КПК 2012 року, концептуально змінило підхід до визначення та змістовного наповнення дізнання в кримінальному процесі, яке стало формою досудового розслідування кримінальних проступків, виключно процесуального характеру. В початковій редакції КПК поняття дізнавача не містив, передбачаючи, що дізнанням будуть займатися слідчі. І тільки

вищезазначені зміни 2018 року передбачили визначення дізнавача у ст. 3 КПК. Крім того, законодавець окреслив права і обов'язки дізнавача. Зокрема, дізнавач уповноважений: 1) починати дізнання за наявності підстав, передбачених КПК; 2) проводити огляд місця події, обшук затриманої особи, опитувати осіб, вилучати знаряддя і засоби вчинення правопорушення, речі і документи, що є безпосереднім предметом кримінального проступку або виявлені під час затримання, а також проводити слідчі (розшукові) дії та негласні слідчі (розшукові) дії у випадках, установлених КПК; 3) доручати проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій у випадках, установлених цим Кодексом, відповідним оперативним підрозділам; 4) здійснювати інші повноваження, передбачені КПК. Уже зараз, виникають зауваження щодо наданих дізнавачу повноважень, зокрема, права проводити негласні слідчі (розшукові) дії. Крім того, окремі органи виявились не готові до здійснення дізнання з 1 січня 2020 року.

На нашу думку, процесуальний статус дізнавача, його повноваження та обов'язки мають бути додатково обговорені та доопрацьовані, з огляду на зауваження, дискусійність окремих норм та майже невідворотне відтермінування початку застосування дізнання в практичній діяльності.

УДК 343. 133 (477)

Катерина Володимирівна ШЕВЦОВА,

керівник Харківської місцевої прокуратури №1,

аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ

НАПРЯМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ПРОКУРОРА ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАГАЛЬНИХ ПОЛОЖЕНЬ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

З прийняттям і введенням у 2012 році в дію чинного КПК України, а також подальшим унесенням до нього низки змін і доповнень перед правниками та практиками постала необхідність в осмисленні парадигми сучасного кримінального процесу. А зважаючи на той факт, що досудове розслідування є тим «стержнем», від якого на 90 % залежить результат судового розгляду провадження по суті, дослідження питань реалізації загальних положень досудового розслідування має важливе значення. Безумовно, що не виключенням є й потреба у вивченні проблематики